

Στο Μέτωπο

Γιώτα Κριλή

Μέρος 24^ο

Πρώτα επισκέφτηκαν το ξενοδοχείο «Κραίμερ», που είχε δυο ορχήστρες, μια με κλασική μουσική και μια με μπουζούκια, όμως οι αίθουσες ήταν γεμάτες. Ανάμεσα στους θαμώνες υπερίσχυαν οι στρατιωτικοί. Η ίδια κατάσταση επικρατούσε και στα άλλα. Το «Καφέ Φώτη» ήταν το αγαπημένο στέκι του Ηλία όταν σπούδαζε στη Σμύρνη. Ένας γνωστός του σερβιτόρος τούς εξασφάλισε θέσεις. Στην ορχήστρα τα περίφημα «Πολιτάκια» με τα σαντούρια τραγουδούσαν:

- Μήνυσέ μου να σου στείλω λαλεδάκια απ' το βουνό
να τα βάλεις στο ποτήρι, να θαρρείς πως είμαι εδώ.

- Δεν μου λες εκτές το βράδυ, ο θυμός σου τι 'τανε;

Δυο φίλοι μ' ανταμώναν και για σένα μου είπανε.

Παποράκι του Μπουρνόβα και καρότσα του Μπουτζά,
πόσα τάλιρα γυρεύεις να μας πας στον Γκουλουτζά;

Κάποιος ψιθύρισε το όνομα του Ηλία και τους ξάφνιασε. «Ανδρέα!» αναφώνησε εκείνος και έσφιξε στην αγκαλιά του τον πρώην συμφοιτητή του και συνάδερφο.

- Ελάτε στην παρέα μου. Έχουμε τραπέζι στην ταράτσα.

Η παρέα του Ανδρέα ήταν και η παλιά παρέα του Ηλία. Σταυροφιλήματα, συγκινήσεις και χαρές. Μια νεαρή κοπέλα κοίταζε επίμονα τον Ηλία. Την κοίταζε και κείνος σαστισμένος.

- Ηλία, ξέχασες την αδερφή μου, τη Φωτεινή; Άκουσε να τον ρωτάει ο Ανδρέας.

- Φωτεινή! Εσύ 'σαι η Φωτεινή; ανέκραξε ο Ηλίας και της έσφιξε το χέρι. Με το συμπάθιο, σε θυμάμαι παιδούλα.

Η Φωτεινή χαμογελούσε συνεσταλμένα. Ο Ανδρέας παράγγειλε ποτά και μεζέδες. Ο Ηλίας σύστησε στην παρέα το δημοσιογράφο Δοξάρη. Ήθελαν όλοι να μάθουν τις εντυπώσεις του για την πόλη τους.

- Έφτασα σήμερα το πρωί. Νιώθω ότι βρίσκομαι στην Ελλάδα. Σε λίγες μέρες θα έχω σαφείς εντυπώσεις.

- Κύριε Δοξάρη, σας συνιστώ να περάσετε από τα γραφεία της Μητρόπολης. Να γνωρίσετε τον σεβασμιότατο Χρυσόστομο. Είναι ο προστάτης του ελληνισμού στη Μικρά Ασία. Σοφός

άνθρωπος. Δουλεύω προσωρινά κι εγώ στα γραφεία μέχρι να ξανανοίξει το σχολείο μου στη Φώκαια. Ελπίζουμε να επιστρέψουν οι κατατρεγμένοι Έλληνες, τουλάχιστον εκείνοι που έχουν σωθεί. Θα χαρώ να σας ξεναγήσω και στα εκπαιδευτικά μας ιδρύματα και σχολεία.

- Ευχαριστώ. Είναι στο πρόγραμμά μου να σας επισκεφτώ. Ίσως μεθαύριο ή και αύριο το απόγευμα. Το πρωί θα πάρω μια πανοραμική εικόνα της πόλης σας από το όρος Πάγος με τον κύριο Τσαμάκο.

- Καλή ιδέα.

Η ορχήστρα έπαιζε συρτά και η παρέα έστησε χορό.

- Κύριε Δοξάρη, εδώ έχουμε έθιμο ο μουςαφίρης να σέρνει το χορό.

«Μετά χαράς», είπε ο κύριος Δοξάρης λίγο σαστισμένος αλλά χαρούμενος. Μεσήλικας, ψηλούτσικος, με πλούσια καστανά σγουρά μαλλιά και αυξημένο πρικοίλι. Έπειτα ήρθε η σειρά του μουςαφίρη Τσαμάκου να σύρει το χορό. Η στολή του ανθυπολοχαγού επαύξανε τη λεβεντιά του. Στη συνέχεια ο Ανδρέας χόρευε μπροστά την αδερφή του, την όμορφη μελαχρινή Φωτεινή. Φορούσε κομψό πράσινο ταγιέρ ως κάτω από το γόνατο και μαύρα γοβάκια. Έκανε τα νάζια της η λυγρή Φωτεινή και τα μάτια των σερνικών ήταν καρφωμένα πάνω της. Χόρευαν μέχρι που τέλειωσαν τα συρτά. Η επόμενη παραγγελία για ποτά και μεζέδες ήταν από τον ανθυπολοχαγό Τσαμάκο. Σήκωσαν τα ποτήρια και του ευχήθηκαν καλός πολίτης και στις χαρές του. Ευχήθηκαν και καλή λευτεριά στον ελληνισμό τα Ανατολής.

- Κύριε Δοξάρη, εμείς οι ντόπιοι ζούσαμε μ' ένα άπιαστο όνειρο. Σήμερα όμως, με την κατάρρευση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, την παρουσία του ελληνικού στρατού στα εδάφη της Μικράς Ασίας, και με τις Μεγάλες Δυνάμεις στο πλευρό μας, πιστεύουμε ότι ήρθε η στιγμή για τα μεγάλα πεπρωμένα.

- Έχετε δίκιο, κύριε Ανδρέα. Μακάρι να 'ναι στιγμή δικαίωσης για τον κατατρεγμένο ελληνισμό της Ανατολής. Εις οiwνός άριστος, αμύνεσθαι περί πάτρης, σχολίασε ο κύριος Δοξάρης. Ο Ανδρέας σπκώθηκε. Ήταν περασμένα μεσάνυχτα.

- Συγγνώμη, η Φωτεινή έχει πρωινή βάρδια στο νοσοκομείο, και εγώ πρέπει να 'μαι νωρίς στο γραφείο. Σας καληνυχτίζουμε. Καλό ξημέρωμα.

*

Μετά το πρόγευμα, ο ανθυπολοχαγός Τσαμάκος και ο δημοσιογράφος Δοξάρης ξεκίνησαν για την κορυφή του όρους Πάγος. Στη διαδρομή θαύμαζαν τα ωραία δίπατα σμυρναίικα σπίτια με τους μυροβόλους κήπους.

- Μυριάδες ελληνικές σημαίες! Δεν έχω δει τόσες πολλές ούτε στην Ελλάδα.

- Κατά σύμπτωση βρισκόμαστε στο δρόμο που έχει το ατελιέ του ο Γεώργιος Προκοπίου. Είναι φίλος μου. Να τον επισκεφτούμε για να δείτε κάτι σχετικό με τις σημαίες.

- Ηλία! αναφώνησε ο κύριος Προκοπίου. Καλωσόρισες, αδερφέ μου.

- Είμαστε περαστικοί. Απ' εδώ ο δημοσιογράφος κύριος Δοξάρης. Αφίχθηκε χθες από την Αθήνα. Είχαμε τη συζήτηση για τις ελληνικές σημαίες που στολίζουν την πόλη. Αν έχεις την καλοσύνη, θα θέλαμε να μας δείξεις την Κόρη της Σμύρνης.

Μπήκαν στην αίθουσα και στον απέναντι τοίχο δέσποζε ο πίνακας με την όμορφη κόρη που κεντούσε με ζήλο μια μεγάλη ελληνική σημαία.

- Κύριε Δοξάρη, την εποχή που όλα τα 'σκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά, ο ελληνισμός της Ανατολής ζούσε με την ελπίδα ότι μια μέρα θα κατέπλεαν τα ελληνικά καράβια με τους Έλληνες ελευθερωτές. Οι Ελληνοπούλες της Σμύρνης έραβαν και κεντούσαν σημαίες στα κρυφά και τις έκρυβαν στα μπαούλα τους. Και να που ήρθε η ευλογημένη μέρα. Σήμερα χιλιάδες σημαίες σκορπίζουν το γαλάζιο φέγγος τους σηματοδοτώντας την ελληνικότητα της Σμύρνης, τον πληροφόρησε ο κύριος Προκοπίου.

- Καταπληκτική ιστορία, είπε ο δημοσιογράφος.

Φωτογράφησε τον πίνακα και αποχαιρέτησαν το ζωγράφο.

- Θα λοξοδρομήσουμε για να δείτε και την οικία του αρχιστρατήγου Λεωνίδα Παρασκευόπουλου, που τώρα είναι αρχηγός των συμμαχικών στρατευμάτων Μακεδονίας.

- Από τη Σμύρνη και ο Παρασκευόπουλος; Δεν το ήξερα. Το μόνο που ξέρω είναι ότι πρωτοστάτησε στην Επανάσταση των αξιωματικών το 1909 στο Γουδί.

- Να, εκείνο το αρχοντόσπιτο είναι το πατρικό του.

- Μάλιστα. Έχει πολλές εκπλήξεις η Σμύρνη.

Οι Ελληνοπούλες της Σμύρνης έραβαν και κεντούσαν σημαίες στα κρυφά και τις έκρυβαν στα μπαούλα τους. Και να που ήρθε η ευλογημένη μέρα.